

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 12ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1994

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΔΙΑΝΝΕΛΙΔΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ

ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΔΙΑΝΝΕΛΙΔΗ

Ο κ. Γρηγόριος Νικόλης ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἀκαδημίας ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς ἀπὸ Ἑλλάδας ἐπιστήμονας τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τὸν κλάδον τῆς Φυσικῆς στὴν Τάξη τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν. Ἡ ἐκλογή του ἔγινε τὴν 7ῃ Μαΐου 1992.

Χαίρω, διότι σήμερον μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ὑποδεχθῶ τὸν κ. Νικόλην καὶ νὰ τὸν χαιρετήσω καὶ ἐκ μέρους τῶν συναδέλφων ἀκαδημαϊκῶν κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν στιγμὴν, ἐρχόμενος εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιτυχῆ συνέχισιν τοῦ ἐρευνητικοῦ ἔργου του καὶ τῆς συμβολῆς του εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας.

Ο κ. Νικόλης εἶναι ἠλεκτρολόγος μηχανικὸς ἀπόφοιτος τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου καὶ διδάκτωρ εἰς τὸν κλάδον τῆς θεωρητικῆς φυσικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Βρυξελλῶν (1965). *Ο κ. Νικόλης* διδάσκει ὡς τακτικὸς καθηγητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Βρυξελλῶν ἀπὸ τοῦ 1986.

Διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Νικόλη θὰ ὀμιλήσῃ ὁ συναδελφός κ. Λιγομενίδης, ὁρῶσθεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Τάξεως καὶ τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας. Παρακαλῶ τὸν κ. Λιγομενίδην νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΠΑΝΟΥ ΛΙΓΟΜΕΝΙΔΗ

Κύριε Νίκολη,

Με έξουσιοδότηση τῆς Τάξεως τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν, σᾶς ἀπευθύνω τὸν καθιερωμένο χαιρετισμὸ κατὰ τὴν σημερινή ἐπίσημη παρουσίασή σας ὡς Ἀντεπιστέλλοντος Μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν στὸν κλάδο τῆς Φυσικῆς.

Ἡ ἐντολή αὐτὴ τῆς Τάξεως τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν μὲ τιμᾶ, τὴν δέχομαι, καὶ τὴν ἐκτελῶ μὲ ιδιαίτερη χαρὰ.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι Συνάδελφοι,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ὁ κ. Γρηγόριος Νίκολης γεννήθηκε τὸ 1939 στὴν Ἀθήνα. Εἶναι ἔγγαμος καὶ ἔχει μία κόρη καὶ ἕναν γιό.

Τὸ 1962 ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ Ἠλεκτρολόγου-Μηχανικοῦ ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Μετσόβιον Πολυτεχνεῖο. Στὴ συνέχεια, τὸ 1963 πῆρε Μεταπτυχιακὸ Δίπλωμα στὴν Θεωρητικὴ Φυσικὴ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Βρυξελλῶν, καὶ τὸ 1965 τιμήθηκε μὲ Διδακτορικὸ Δίπλωμα (Ph.D) στὴν Φυσικὴ ἀπὸ τὸ ἴδιον Πανεπιστήμιον.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1964, κατέλαβε στὸ Πανεπιστήμιον τῶν Βρυξελλῶν τὶς θέσεις τοῦ βοηθοῦ (1964-1966), τοῦ ἐντεταλμένου ὑφηγητοῦ (1968-1973), τοῦ ἀναπληρωτοῦ καθηγητοῦ (1973-1986), καὶ ἀπὸ τὸ 1986 κατέχει τὸν τίτλον τοῦ Τακτικοῦ καθηγητοῦ στὸ Πανεπιστήμιον αὐτό.

Ὁ Καθηγητὴς κ. Νίκολης ἔχει πλούσια ἐπαγγελματικὴ σταδιοδρομία, καὶ ιδιαίτερα ὑψηλῆς στάθμης ἐρευνητικὲς ἐπιδόσεις μὲ πολλαπλὰ καὶ ἀξιόλογα τιμητικὰ διακρίσεις.

Συνοπτικὰ ἀναφέρω ὅτι ἐδίδαξε ὡς ἐπισκέπτῃς καθηγητὴς (*Francqui Chair Professor*) στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λουβαίν, Βέλγιο (1989-90), καὶ κατὰ περιόδους στὰ Πανεπιστήμια τοῦ Σικάγου, τοῦ Τέξας, τῆς *Notre-Dame*, τοῦ Ὁρεγκον, τῶν Παρισίων, καὶ τῆς Γενεύης. Ἔχει τιμηθεῖ μὲ τὸ βραβεῖο *Theophile De Donder Prize* τῆς Βελγικῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας (1970), καὶ εἶναι Ἀντεπιστέλλον Μέλος τῆς Τάξεως τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βελγίου ἀπὸ τὸ 1976.

Διετέλεσε Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ *International Union of Biological Sciences* (1988-1991), Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Φυσικοχημείας τοῦ Βελγικοῦ Ἰδρύματος Ἐπιστημῶν, Μέλος τοῦ *Advisory Board* τῶν ἐργαστηρίων τῆς *Max Planck Society* καὶ τῆς *French Science Foundation*.

Τὸ ἀξιόλογο ἐρευνητικὸ ἔργο τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γρηγορίου Νίκολη εἶναι δημοσιευμένο διεθνῶς σὲ 150 δημοσιεύσεις σὲ ἔγκριτα περιοδικά. Ἰδιαίτερα οἱ ἐργασίες του μὲ τὸν Ilya Prigogin (Βραβεῖο Nobel 1974), μὲ τὸν ὁποῖον ἔχει συγγράφει δύο μονογραφίες, ὅπως καὶ μὲ ἄλλους ἐρευνητὲς τῆς ομάδος Prigogin στὸ Πανεπιστήμιο τῶν Βρυξελλῶν, ἔχουν ἐκτιμηθεῖ σὰν βασικὲς συνεισφορὲς στὴν θεωρητικὴ μελέτη τῶν μηχανισμῶν αὐτοκαταλυτικῶν ἀντιδράσεων ποὺ προξενοῦν μορφογένεση. Οἱ σχετικὲς ἐργασίες ἔχουν δώσει στὴν ἔννοια τῆς ἐντροπίας μία στατιστικὴ διατύπωση, ἢ ὅποια τονίζει τὸν ἀληθινὸ χαρακτήρα τῆς ἐντροπίας σὰν μέτρον τῆς πληροφορίας.

Τὰ θέματα τῶν ἐρευνῶν τοῦ κ. Νίκολη προέρχονται ἀπὸ τὴν εὐρεία περιοχὴ τῶν μὴ-ἀντιστρεπτῶν φαινομένων, τῆς Στατιστικῆς μηχανικῆς, τῆς Δυναμικῆς μὴ-γραμμικῶν συστημάτων, καὶ τῆς ὄλο καὶ περισσότερο ἀναπτυσσομένης θεωρίας τῶν πολυπλόκων συστημάτων. Πιὸ συγκεκριμένα, μπορῶ νὰ ἀναφερθῶ σὲ ἐργασίες του σὲ θέματα αὐτο-ὄργανώσεως, ὅπως καὶ σὲ φαινόμενα διακλαδώσεως (bifurcation), ρήξεως συμμετρίας καὶ χαώδους δυναμικῆς συστημάτων, ἀντιδράσεως-διαχύσεως (reaction-diffusion systems), ἀλλὰ καὶ ἄλλων παρομοίων συστημάτων προτύπων μὴ-γραμμικῶν, ἀβεβαίων καὶ ἀσταθῶν διεργασιῶν, ποὺ ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρουν τὴν βιολογία καὶ τὶς γεωεπιστῆμες.

Ἄναφερόμενος τέλος στὶς δραστηριότητες τοῦ Καθηγητοῦ κ. Νίκολη ὡς ἐκπαιδευτικοῦ, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι αὐτὸς ἐδίδαξε Θεωρητικὴ Χημεία, Κβαντικὴ Μηχανικὴ, Θερμοδυναμικὴ καὶ Μὴ-Γραμμικὰ φαινόμενα σὲ τριτοετεῖς, τεταρτοετεῖς καὶ μεταπτυχιακοὺς φοιτητές.

Ἄγαπητὲ Κύριε Νίκολη, ἡ μεγάλη προσφορὰ τῶν εἰδικῶν κλάδων τῆς ἐπιστήμης τῆς Φυσικῆς, τοὺς ὁποίους θεραπεύετε, εἶναι οἱ ἀποκαλύψεις ποὺ ἔφεραν ἐπανάσταση στὴν κατανόησή μας γύρω ἀπὸ τὰ φαινόμενα μορφογένεσης καὶ συμπεριφορᾶς ὀρισμένων δυναμικῶν συστημάτων μακριὰ ἀπὸ θερμοδυναμικὴ ἰσορροπία. Ἡ ἐνοποίηση τῆς μαθηματικῆς φαινομενολογικῆς θεωρίας ποὺ περιγράφει τὴν συμπεριφορὰ βιολογικῶν, χημικῶν, φυσικῶν, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῶν, καὶ παρομοίων μορφογενετικῶν συστημάτων, ἀνοίγει δρόμους γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση πολυπλόκων προβλημάτων τῆς ἐπιστήμης, τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Ἰδιαίτερα, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν σας ἔχουν ἄμεση σχέση καὶ μὲ ἔννοιες καὶ μεθόδους τῆς Πληροφορικῆς ποὺ μὲ ἐνδιαφέρουν προσωπικὰ. Παρακολούθησα καὶ θὰ παρακολουθῶ τὶς ἐργασίες σας καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ εξέλιξή σας. Σήμερα σᾶς καλωσορίζω ἀπὸ τὸ Βῆμα αὐτὸ ὡς νέο Ἀντεπιστέλλον Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.